

Straff – lektionsplanering

Diskussionsfrågor innan filmen

Varför finns det straff? Behövs straff för att ett samhälle ska fungera?

Vad vill samhället åstadkomma med straff?

Är straff avskräckande eller bara ett sätt för brottslingen att få sona sina gärningar?

Många tycker att straffen i Sverige är för korta. Finns det något positivt med korta straff? Finns det något negativt med det?

Hur många sitter i fängelse? (2015)

Det finns ungefär 4 292 inskrivna i Sveriges anstalter, majoriteten är män. 4 064 män och 228 kvinnor. Den vanligaste typen av brottet är våldsbrott följt av narkotikabrott/smuggling.

Varför tror du att det är färre kvinnor som avtjänar straff i fängelse?

I USA sitter cirka två miljoner människor i fängelset. I Sverige sitter drygt 4000 människor i fängelse, är det mycket? Jämför befolkningsmängd och fängelsetal.

Vad är frivård?

Frivård är kriminalvård som äger rum ute i samhället. Ett straff i frivård innebär både kontroll och stöd för de dömda. De flesta som döms till kriminalvård finns i frivården.

Vad är fotboja?

Den som döms till max sex månaders fängelse kan ansöka om att avtjäna sitt straff med elektronisk fotboja. Man får då bara lämna hemmet för arbete eller studier.

Vad kostar kriminalvården?

Kriminalvården får ungefär 8,1 miljarder av statliga medel för att driva verksamheten. Ett dygn på anstalt kostar 3369 kronor medan en dömd inom frivården kostar 284 kronor per dag.

Jämför dessa kostnader med vad andra saker kostar i samhället? Hur kan det skilja så mycket mellan fängelse och frivård?

Vad är samhällstjänst?

Den som dömts till skyddstillsyn eller villkorlig dom kan även bli dömd att utföra samhällstjänst. Man ska då göra ett samhällsnyttigt och oavlönat arbete på sin fritid.

Vanligtvis är det ideella föreningar, hjälporganisationer, kommuner och kyrkor som tar emot personer dömda till samhällstjänst.

Vad är villkorlig frigivning?

Intagna avtjänar oftast två tredjedelar av sin strafftid innan de blir villkorligt frigivna. De har då en prøvotid som motsvarar sista tiden av fängelsestraffet, minst ett år.

Vad betyder livstidsstraff?

Livstids fängelse är lagens strängaste straff. Det är inte tidsbestämt, och den dömda vet inte hur länge "hen" kommer att sitta i fängelse. 2015 avtjänade 142 intagna livstidsstraff i Sverige. Sju av de som avtjänar livstidsstraff är kvinnor.

Efter att ha avtjänat minst tio år av straffet kan den dömda ansöka om att få sitt livstidsstraff tidsbestämt. Om tingsrätten i Örebro går med på ansökan, får det tidsbestämda straffet inte vara kortare än 18 år.

Vad tycker du om livstidsstraff? Vilken typ av brott ska man ha begått för att få livstid?

Är det bra som nu, att man har en möjlighet att komma ut efter cirka 18 år eller mer?

Dödsstraff

Under 2016 avrättades 1032 människor i världen. Närmare 90 % skedde i fyra länder; Iran, Irak, Saudiarabien och Pakistan. Kina håller dödsstraffen hemliga men tros avrätta tusentals personer. USA har minskat sina avrättningar och under 2016 avrättades 20 personer.

I Europa är dödsstraff ovanligt. Inget europeiskt land, utom Vitryssland, har verkställt avrättningar efter 1996.

Tycker du att dödsstraff kan vara ett bra straff?

Vilka juridiska problem kan uppstå vid dödsstraff?

Vilka etiska problem innebär dödsstraff?

[Källa Kriminalvården]